

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТРАНСПОРТНО-СЕРВІСНОЇ ЛОГІСТИКИ ДЛЯ ТЕХНІКИ ЛІСОВОГО КОМПЛЕКСУ В ДИЛЕРСЬКИХ СТРУКТУРАХ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто шляхи підвищення ефективності технічного обслуговування машин і обладнання лісового комплексу в дилерській системі із застосуванням автомобільного транспорту як засобу доставки та мобільного сервісу. Розроблено функціональну та математичну моделі обслуговування, структуру інформаційної системи для замовлення запасних частин і гідроманіпуляторів, а також методику розрахунку логістичних витрат. На прикладі продукції ТОВ «Турбівмашбуд» (маніпулятор SG-88) проаналізовано сучасні проблеми сервісу та надано практичні рекомендації щодо його оптимізації з урахуванням географічних особливостей України.

Ключові слова: лісотехніка, дилерська система, технічне обслуговування, математична модель, гідроманіпулятор, автомобільний транспорт.

Лісовий комплекс України активно використовує мобільну техніку – автотранспорт, гідроманіпулятори, спеціалізовані машини. Їх ефективність значною мірою залежить від якості технічного обслуговування, зокрема в межах дилерських систем, що поєднують сервіс, логістику та постачання запасних частин [1, 2].

Актуальність підвищується через складні умови експлуатації: віддаленість лісових ділянок, сезонність робіт, обмежений доступ до сервісних центрів. Важливу роль у цих умовах відіграє автомобільний транспорт – як мобільний сервісний засіб і логістичний компонент.

Проблеми, пов'язані з імпоротною технікою (харвестери, форвардери, лісовози), включають дефіцит запчастин, нестачу фахівців і слабку інфраструктуру ремонту [2]. Це зумовлює простой, зниження продуктивності та зростання витрат.

Оптимізація дилерської системи, зокрема логістичних процесів і сервісного обслуговування, є перспективним шляхом підвищення ефективності експлуатації техніки та сталого розвитку лісового господарства [3].

Застарілий технічний парк, віддаленість лісових ділянок, нестача сервісних центрів у сільській місцевості та дефіцит кваліфікованого персоналу ускладнюють своєчасне технічне обслуговування лісгосподарської техніки. Це зумовлює потребу у мобільних сервісних бригадах, здатних оперативно реагувати на поломки безпосередньо в польових умовах.

Дилерські системи, як організовані мережі сервісної підтримки, забезпечують стандартизацію обслуговування, постачання запчастин та навчання персоналу. Вони сприяють підвищенню якості сервісу, скороченню часу ремонту та покращенню логістичних процесів.

Прикладом є компанія «Техносервіс Ліс» — дилер техніки Ponsse, що має п'ять сервісних центрів у ключових лісозаготівельних регіонах України. Їхні мобільні бригади забезпечують виїзне обслуговування техніки. Подібну модель реалізує й «Лісмаш Груп», партнер John Deere Forestry. На графіку (рис. 1) зображено обслуговування та порівняння часу простою техніки при різних типах сервісу, що підтверджує ефективність мобільного підходу.

Функціональна модель дилерської системи технічного сервісу.

Моделювання процесів технічного обслуговування в дилерській системі за методологією **IDEF0** дає змогу проаналізувати поточний технологічний процес замовлення та виявити можливості для його оптимізації або впровадження нових рішень [7].

Основні завдання дилерських центрів:

- замовлення техніки та запасних частин для лісового комплексу;
- технічне обслуговування;
- ремонт машин і обладнання.

Ці процеси зображено у вигляді дворівневої **функціональної моделі A0** (рис. 2) [7].

Всі послуги надаються на основі клієнтських заявок. При цьому для виконання технічного обслуговування чи ремонту часто потрібне додаткове замовлення запасних частин, без яких подальші роботи неможливі.

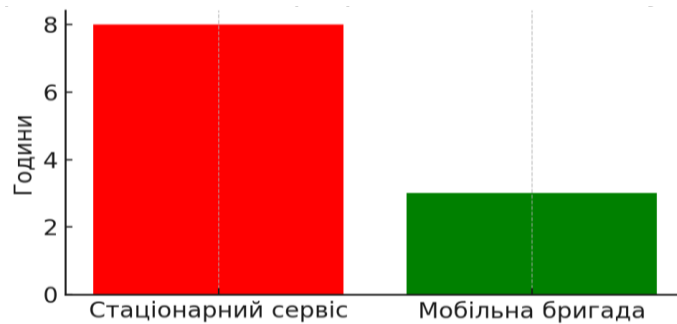

Рисунок 1 – Час простою техніки при різних типах обслуговування

Рисунок 2 – Дворівнева діаграма дерева вузлів функціональної моделі процесів дилерської системи технічного сервісу A0

1. Математична модель мережевої структури дилерської системи:

На основі математичної моделі мережевої структури дилерської системи технічного сервісу розробляється структура інформаційної системи, яка автоматизує процес замовлення продукції дилерськими центрами у підприємства-виробника.

Розробка узагальненої математичної моделі мережевої структури дилерської системи технічного сервісу:

У сучасних ринкових умовах дедалі більше виробників виходять на внутрішній і світовий ринки, що дає дилерським центрам можливість працювати з різними підприємствами (рис. 3). Часто дилери взаємодіють одночасно з кількома виробниками.

Дилерська система технічного сервісу, яка включає дилерські центри та постачальників-продуктів, моделюється у вигляді мережевої графічної структури:

$$G = (PT), \quad (1)$$

де P – підприємства-виробники та дилерські центри, T – транспортні зв'язки між ними.

Дилерські центри та підприємства-виробники можуть бути розташовані в різних регіонах і країнах, тому при організації сервісного обслуговування дилерські центри вибирають найбільш зручний варіант. Критерії вибору включають:

- вартість продукції;
- способи доставки продукції (транспортні зв'язки).

Для моделювання мережевої структури з урахуванням критеріїв вибору використовується поліхроматичний мультиграф:

$$ПМГ = (MG, F(G), ПS_p, ПS_T), \quad (2)$$

де F(G) – унітарне розфарбування мультиграфа.

2. Математичне моделювання логістики сервісу:

Середню дальність обслуговування можна оцінити за формулою:

$$D = (\sum d_i \times n_i) / \sum n_i \quad (3)$$

де D – середня дальність виїзду сервісної бригади, км; d_i – відстань до i -точки обслуговування; n_i – кількість виїздів у цей пункт за період.

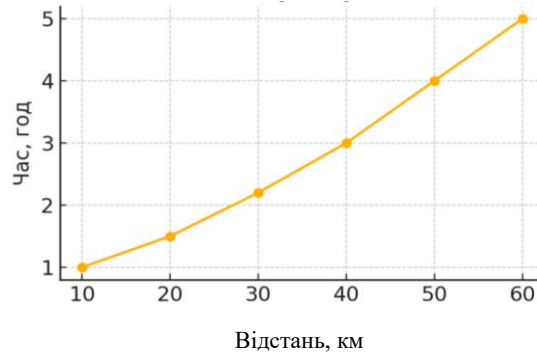

Рисунок 6 – Графік залежності часу технічного обслуговування від дальності, км

Систему дилерського обслуговування можна подати логічним виразом:

$$PSD = P_1 \vee (P_2 \vee P_3 \vee P_4 \vee P_5 \vee P_6 \vee P_7 \vee P_8) \quad (4)$$

де PSD – система дилерського постачання, P_1 – виробник, $P_2 \dots P_8$ – дилери.

Математично структуру моделюють за допомогою поліхроматичного графоміру:

$$PMGSD = (MGSD, F(GSD), PIS\_PSD, PIS\_TSD) \quad (5)$$

де MGSD – множина вузлів мережі;

$F(GSD)$ – функція розподілу заявок;

PIS_PSD – підсистема постачання;

PIS_TSD – підсистема технічного обслуговування.

Проаналізовано процеси дилерської системи технічного сервісу машин і обладнання лісового комплексу та взаємозв'язок дилерського центру з підприємством-виробником. Виявлено процес, автоматизація якого прискорює замовлення продукції.

Розроблено функціональну модель замовлення, що враховує зв'язок сервісного обслуговування і вибір оптимального виробника за критеріями. Запропоновано методику моделювання структури інформаційної системи замовлення з описом інформаційних потоків.

Інформаційну систему протестовано на підприємстві-виробнику крана-гідроманіпуляторів SG-88, що дозволило скоротити час формування замовлення в 3 рази та усунути проблему затримок.

Запропоновані рішення сприяють підвищенню ефективності підприємств галузі в умовах обмежених ресурсів і високих вимог до продуктивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шокарев О.М. та ін. Організація та технологія технічного сервісу машин: навч. посібник. – Мелітополь: ТОВ «ФОРВАРДПРЕСС», 2019. – 307 с.
2. Замкова Н., Поліщук І., Довгань Ю. та ін. Підготовка майбутніх менеджерів із логістики та управління ланцюгами поставок: компетентнісний підхід // *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. – 2023. – №1 (48). – С. 427–440.
3. Поліщук І.І., Довгань Ю.В. Логістична компетентність як складова ефективності логістики // *Modern Economics*. – 2021. – №25.
4. Офіційний сайт «Komatsu». https://komatsu.in.ua/?utm_source=chatgpt.com.
5. Мачуга О.С. Особливості проектування лісозаготівельної техніки для роботи на територіях з ухилом. Частина 1. Математична модель. Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Математичне моделювання в техніці та технологіях. – Х.: НТУ «ХПІ», 2014. – №6 (1049). – С. 130-144.

6. Митко М. В. Підвищення ефективності роботи автотранспортних підприємств удосконаленням структури виробничих підрозділів: дис. ... канд. техн. наук: 05.22.20. Київ, 2019. – 251 с.

7. Методичні вказівки для виконання практичних робіт з дисципліни «Виробничі процеси та процедури надання послуг в автосервісі» для студентів спеціальності 274 «Автомобільний транспорт». [Електронний ресурс] / уклад. М. В. Митко – Вінниця : ВНТУ, 2024. – (PDF, 33 с.).

Анусін Денис Сергійович – студент групи 1АТ-226, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: vakoliykdenis3@gmail.com

Митко Микола Васильович – канд. техн. наук, доцент кафедри автомобілів та транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: mytko@vntu.edu.ua

INCREASING THE EFFICIENCY OF TRANSPORT AND SERVICE LOGISTICS FOR FORESTRY EQUIPMENT IN DEALER STRUCTURES

Abstract

The ways of increasing the efficiency of technical maintenance of machines and equipment of the forestry complex in the dealer system using motor transport as a means of delivery and mobile service are considered. A functional and mathematical model of service, the structure of the information system for ordering spare parts and hydraulic manipulators, as well as a methodology for calculating logistics costs are developed. Using the example of the products of LLC "Turbivmashbud" (manipulator SG-88), modern problems of service are analyzed and practical recommendations are provided for its optimization, taking into account the geographical features of Ukraine.

Key words: forestry, dealer system, maintenance, mathematical model, hydraulic manipulator, road transport.

Anusin Denys S - Department of Automobiles and Transport Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. email: vakoliykdenis3@gmail.com

Mytko Mykola V - Cand. tech. Sciences, Associate Professor of Department of Automobiles and Transport Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: mytko@vntu.edu.ua